

ILMENNYT JUMALA

Pekka Ervastian esitelmä 22.9.1929

Ihminen ei voi olla uskomatta Jumalaan sen enempää kuin olla uskomatta omaan itseensä. Jumalan olemassaolo on yhtä suuri selviö kuin ihmisen oma olemassaolo. Niinkuin ihmisen oma olemassaolo sielullisena, sisäisenä maailmana haihtuu ja pohjautuu häneen itseensä, hänen alalti haihtuvaan itseensä, josta hän ei koskaan saa kiinni, joka aina pysyy subjektina silloin, kun hän tahtoi kokonaan salata, kieltää itsensä, samalla ulkonainen maailma ja ihminen itse siihen mukaan luettuna haihtuu siihen Jumalaan, siihen ehdottomaan Elämään, jota ihminen ei osaa määrittellä, siihen suureen Jumalaan, joka on kaiken takana. Niinkuin ihminen ei voisi olla ilman sitä tajuavaa subjektia, joka on hänessä, samalla tavalla ei voi olla mitään maailmaa ilman sitä ehdotonta alkulähdettä, joka on kaiken takana. Tämä on Jumala, jota ei voi kieltää. Sentähden on turhaa puhua Jumalan kieltämisestä ja Jumalan kieltäjistä, niitä ei todellisuudessa ole. Joskin ihminen voi kieltää omia mielikuviaan ilmenneestä Jumalasta, niin itse Elämää ei voi kieltää. Sentähden Jumalaa ei voi kieltää enemmän kuin itseään. Ja ihmisen tieto ilmenemättömästä Jumalasta on yhtä varma kuin hänen tietonsa itsestään. Hän tietää itsestään sisäisen intuitionin avulla, joka on miljoona kertaa varmempi kuin hänen muu tietonsa. Sitä ei voi minkään päätelmän nojalla kieltää. Ja yhtä varma on ihmisen tieto siitä suuresta Elämästä, kaiken olemassaolon alkulahteesta, jota nimitämme ehdottomaksi Jumalaksi. Ja juuri sentähden, että tämä tieto on niin paljon varmempi kuin meidän aistilliset ja filosofiset tietomme, me olemme nimittäneet sitä tietoa myös uskoksi. Uskolla jokapäiväisessä kielessä käsitetään myös jotain, joka olisi alempaa kuin tieto, mutta todellinen tieto on uskoa, me uskomme elämän olemiseen, Jumalaan, sillä se on tieto, jota ei voi verrata mihinkään muuhun tietoon.

Mutta niinkuin viime kerralla kysyimme, kysymme vieläkin, eikö ihminen voi saada tietoa mistään ilmenneestä Jumalasta, koska hänellä on tietoa omasta itsestään ilmenneestä? Hänellä ei ole mitään muuta kuin usko omasta itsestään subjektina, mutta kaikkea sitä tietoa, minkä hän on hankkinut aistimiensa välityksellä, järkipäätelmiensä välityksellä, sitä kaikkea hän nimittää tiedoksi, siinä hän näkee kuin itsensä oman tietonsa valossa. Ja samalla tavalla ihminen on täydellä syyllä kysynyt, onko olemassa mitään tietoa mistään suuresta, ilmenneestä Jumalasta, siitä tuntemattomasta, ehdottomasta Elämästä, joka on ilmennyt hänen ympärillään, koska hän havaitsee elämää ympärillään. Ei hän suinkaan ole aivan kuin tajunta-yksilö tässä olemassaolossa. Sentähden hän kysyy: eikö voi olla ihmisellä mitään tuommoista tietoa, tavallaan alemman laatuista tietoa, havainnolla, kokemuksella saavutettua tietoa ilmenneestä Jumalasta, ympärillä olevasta maailmankaikkeudesta, jonka hän havaitsee silmillään ja korvillaan, nyt kun hän on miljoonia vuosia elänyt ja kehittynyt aistimiensa puolesta? Eikä ainoastaan siitä, vaan koko maailmankaikkeudesta? Hän lapsena jo alkaa havaita maailmaa ympärillään ja täysikasvaneena ihmisenä hän tekee kaikenlaisia johtopäätöksiä ympäröivästä maailmasta. Mutta eikö hänellä voi olla tietoa itse ilmenneestä Jumalasta, jonka ulkonaisena merkinä tämä näkyväinen maailma on? Ihminen huomaa, että hänkin on ruumiillinen olento tässä, niinkuin muu maailma, mutta ihminen tuntee itsensä ennen kaikkea sielulliseksi olennoiksi, tajuisiksi olennoiksi, jota hän ei ulkonaisen maailman suhteen näe. Tietysti hän kohtaa ihmisiä, jotka vakuuttavat, että heillä on sisäinen maailma kuten hänelläkin. Ja hän kohtaa eläimiä, joita hän näkee, että niilläkin on sisäistä elämää. Ja sentähden hän kysyy, eikö hän voisi siitä päästä tietoon, ei ainoastaan olentojen sisäisestä elämästä, vaan siitä, joka on koko tämän olemassaolon takana, koska kaikkien olentojen takana, sisällä, on tajunnallinen elämä, sielu. Sen hän päättää aistihavaintojensa nojalla, mutta nyt hän kysyy: enkö

minä ihmisenä voisi päästä tietoon maailman sielusta, sisäisestä, tajunnallisesta elämästä tämän maailman pinnalla, Jumalasta, joka on ilmennyt tässä olemassaolossa? Ja silloin hänen kysymyksensä on itse asiassa siirtynyt sille alalle, jota on inhimillisissä kysymyksissä pohdittu pitkin vuosituhansia. Niinkauan kuin ihminen on ollut olemassa, hän on tehnyt tämän kysymyksen: voiko tuosta ilmenneestä Jumalasta mitään tietää? Ja me huomaamme ihmiskunnan historiasta, että kaikki suuret uskonnot, joita on ollut olemassa pitkin aikoja ja kaikissa maissa ja kansoissa ja roduissa, ovat ottaneet juuri tämän kysymyksen käsiteltäväksi ja juuri siihen koettaneet vastata. Kaikki uskonnot ovat itse asiassa kertoneet tuosta ilmenneestä Jumalasta jotain, tästä maailman sisäisestä elämästä, sielusta, tajunnasta. Ja myöskin me huomaamme, että kaikissa uskonnoissa on joskus ainakin viitattu siihen, että suuresta, äärettömästä Absolutista emme voi mitään tietää, mutta että se on ehdottoman varma. Kaikki uskonnot ovat ainakin siihen viitanneet, että voi lukea rivien välistä tuosta suuresta Absolutista. Mutta uskonnot ovat usein mielestämme vastanneet eri tavalla kysymykseen ilmenneestä Jumalasta. Kun me tutustumme maailman kaikkiin uskontoihin ja filosofioihin tästä ilmenneestä Jumalasta, silloin joudumme siihen, että vastaukset ovat erilaisia, ristiriitaisia. Sentähden näemme, että ihmiskunnan historia on ollut täynnä taisteluita, julmia sotia tämä takia. Ihmiset ovat vastanneet eri tavalla kysymykseen; mikä on ilmennyt Jumala, maailmansielu? Ja koska ihmisen luonnossa on olla varma omasta tiedostaan taikka omasta luulotellusta tiedostaan, niin hän on sanonut: minun vastaukseni on oikea, tosi, sen puolesta täytyy taistella, elää ja kuolla. Ja kun ihmiset ovat eri tahoilla tällä tavalla vastanneet ja vastanneet yhä sokeammin uskonsa nimessä: meillä on suuri profeetta, joka tiesi nämä asiat, nyt me puolustamme hänen tietoaan – niin ihmiset puolustaessaan tuon yhden profetan tietoa, ovat puolustaneet omaa sokeuttaan ja joutuneet keskenään taisteluun. Kaikki uskonsodat ja teologiset riidat ovat

johtuneet sokeasta uskosta, semmoisen jumalantiedon puolesta, jota ei ihmisellä itsellään ole personallisesti, vaan jollakulla toisella. Siitä ovat kaikki erimielisyydet henkisellä alalla syntyneet, ja sentähden on hyvin ihmeellistä, että meidän päivinämme, siitä lähtien, kun teosofinen liike alkoi toimia maailmassa, voimme puhua julkisesti tällä tavalla, voimme ymmärtää inhimillisellä järjellä, että kaikki riitaisuudet ovat johtuneet tietämättömyydestä. Ja me voimme vielä ymmärtää, että uskonnot ovat vastanneet tuohon samaan kysymykseen hieman eri tavalla riippuen kansasta, kulttuurista tai sitten sen profeetan tietomäärästä, joka filosofisen vastauksen antoi. Näistä seikoista se on johtunut, eikä siitä, niinkuin uskonkiihkoiset voivat sanoa: Jumala oli mukana ainoastaan tässä uskonnossa, ei toisissa, toiset ovat vääriä uskontoja. — Ei sillä tavalla, me ymmärrämme, ettei ole ollut niin, eikä koskaan tule olemaan niin. Ilmennyt Jumala on ollut mukana jokaisessa uskonnossa, siitä ilmenneestä Jumalasta on jokainen uskonto lähtenyt, jokainen vilpittömän henkinen pyrkimys on lähtenyt siitä, mutta kuka ties sen oma tieto on ollut vallinainen tai puolinen, se on koskenut ainoastaan jotain puolta ilmenneestä Jumalasta, se on pysähtynyt ajan, kulttuurin vaatimuksen mukaisesti johonkin puoleen ilmenneestä Jumalasta. Ja sentähden me voimme ymmärtää, että jokainen uskonto on omalta kannaltaan puhut totta.

Me elämme siis merkillisessä ajassa. Me emme enää millään tavalla voisi puolustaa uskonnollista ahdasmielisyyttä. Jos joku tulisi ja sanoisi: „Sinun pitää uskoa niinkuin minä uskon, minun takanani on oikea Jumala, joka oikeuttaa ottamaan pään niiltä jotka eivät samalla tavalla usko,“ — niin me voimme vain hymyillä semmoiselle, joka on niin tietämätön, ja sanoisimme: „Rakas veljemme, sano meille, mitä sinulla on annettavana, ilmoitettavana, me kuuntelemme.“ Me olemme nyt tässä teosofisessa liikkeessä päässeet siihen kohtaan, jossa ainakin Indian kaikki sivistyneet ovat. Indian sivistyneistö on tällä

kannalla, se on uskonvapauden ja suvaitsevaisuuden kannalla, se ei vastusta minkään toisen uskonnon propagandatyötä, vaan sanoo: olkaa vapaasti ja rauhallisesti täällä lähetystyötä tekemässä. Tapasin v. 1903 erään teosofin, joka oli ollut paljon Indiassa ja kysyin häneltä: „Indiassahan kristinusko on vapaa toimimaan niin paljon kuin tahtoo?“ Hän sanoi sitä itse ihmetelleensä ja kertoi kerran kysyneensä eräältä indialaiselta brahmilta, hindulta: „Kuinka te annatte näiden kristittyjen lähetysaarnajien toimia täällä ja rakentaa kirkkoja? Emme me Euroopassa antaisi niin toisten uskontojen tehdä, emme anna toisten tulla meille loruilemaan.“ Tuo hindu vastasi: „Oi, eihän se ole mitään, mitä kristityt lähetysaarnajat tekevät. Hyvä on, jos saavat jonkun ajattelemattoman hindun kääntymään, mutta ei kukaan ajatteleva hindu ole millänsäkään siitä, että he koettavat käännäyttää. Eiväthän nuo kristityt lähetysaarnajat ole uskon ihmisiä. Me käsitämme uskonnolla ja ajattelulla jotain toista täällä Indiassa, että uskonto on elämää, joka muuttaa ihmisen toisenlaiseksi. Teidän lähetysaarnajanne tulevat tänne ja saavat palkkaa, ajavat hienoissa vaunuissa, joissa on tyynyt, syövät hienosti päivällistä, juovat olutta, sampanjaa ja viskyä. Eivät he ole uskonnollisia olentoja meidän mielestämme. Me olemme tuhansia vuosia ajatelleet näistä asioista. Jos joku ihminen tulee uskonnolliseksi, se merkitsee, että hän rupeaa etsimään Jumalaa, hän lähtee metsään mietiskelemään ja kieltäytyy kaikista mukavuuksista. Ja kun hän on siellä päässyt johonkin tietoon, hän tulee ihmisten keskuuteen auttaakseen heitä. Ei hän syö ja juo ja asu komeasti, hän puhuu siitä tiedosta, johon hän on päässyt, ja hänen oma elämänsä on todistus siitä. Sentähden lähetysaarnajat herättävät hymyilyä meissä. Ei se ole mitään.“

– Tämän ovatkin jotkut länsimaalaiset lähetysaarnajat ottaneet huomioon Indiassa. Siitä on todistuksena ameriikkalaisen lähetysaarnajan, E. Stanley Jones'en, kirja „Indian polkujen Kristus“, jossa hän kertoo omista kokemuksistaan Indiassa. Se on elävää kristillisyyttä minun mielestäni. Hän on luopunut kaikista

dogmeista ja hän sanoo: „emme voi mennä Indiaan tarjoamaan uskontoa, he ovat vuosituhansia eläneet uskonnollista elämää, heille pitää tarjota jotain todellista. Kristusta he kaipaavat, sen olen huomannut siellä, mutta ei kirkollista kristinuskoa. Meidän täytyy antaa heille ainoastaan Kristus semmoisena, kuin Hän on evankeliumeissa. Antakaamme heidän itsensä rakentaa uskonto siitä, jos tahtovat, uuden kirkon, jos tahtovat, älkäämme tyrkyttäkö omaa hapatustamme.“ Tämän on eräs ameriikkalainen lähetyssaarnaaja kokenut ja tullut siihen pitkän työnsä aikana. Ja semmoisesta ei voi muuta kuin iloita. Sitä olemme mekin oppineet teosofisessa maailman katsomuksessa, katsomaan suvaitsevasti kaikkia inhimillisiä pyrkimyksiä ja oppineet kuuntelemaan, jos joku sanoo, että hänellä on oikea Jumala. Me sanomme: „Kerro meille, mikä on sinun Jumalasi, kerro, mitä tiedät.“ Sehän on kuin meidän omaa kokemustamme, kun vilpittömästi kuuntelemme toisen kokemuksia. Ja me tahdomme ottaa oppia jokaisen ihmisen vakavista pyrkimyksistä.

Tämä suvaitsevaisuus on ensimmäinen ja suuri läksy, minkä me opimme ja mikä meidän tulee oppia uskonnollisia tutkimuksia tehtäessä, tutustuessamme maailman moniin uskontoihin. Ja silloin, kun me tällä tavalla asetumme kysyvälle, odottavalle, suvaitsevalle kannalle, silloin me voimme huomata, että itse asiassa ei ole niin kovin suuria eroavaisuuksia eri uskontojen oppien välillä. Ei ole niin paljon eroa kristinuskon kertomuksien välillä siitä, mitä ilmennyt Jumala on ja jonkun toisen suhteen, vaan huomaamme, että itse asiassa uskonnot puhuvat jokseenkin samalla tavalla kaikista eri uskon asioista. Kaikki uskonnot puhuvat kuolemanjälkeisestä elämästä ja myöskin tämän ilmenneen Jumalan kolminaisuudesta, ilmennyt Jumala on kolmiyhteinen. Ilmenneen Jumalan takana on Absoluutti ja ilmennyt Jumala on kolmiyhteinen. Ensimmäisen ilmenneen Jumalan ja Absoluutin välillä on niin vähän eroavaisuutta, ettemme voi sitä järjellä käsittää. Sentähden tuota ensimmäistä, joka on aivan yhtä ilmenemättömän Jumalan

kanssa, nimitetään Isäksi. Toista nimitetään Pojaksi ja kolmatta Pyhäksi Hengeksi.

Jos, kuten viime sunnuntaina, menemme tuohon vanhaan hindulaiseen uskontoon, brahmauskontoon ja Vedantaan, joka on tuon vanhan uskonnon filosofinen esittely, niin huomaamme tämän pyhän kolminaisuuden, ilmenneen Jumalan, jota eri nimillä nimitetään Brahma, Vishnu ja Shiva, mutta erityisesti Vedanta filosofisessa esittelyssä sanotaan Tsatsidaanandaksi. Ja niinkuin viime kerralla sanoimme, voimme hetkeksi käydä tarkastamaan tätä hindulaista esitystä kolmiyhteisestä Jumalasta. Silloin huomiomme kiintyy ensin sanan viimeiseen osaan, „aananda“, joka merkitsee autuus. Tällä tavalla tuo hindulainen, vedantalainen nimitys ilmenneelle Jumalalle heti viimeisessä olemuspuolessaan viittaa käytännölliseen ja meille kaikille tuttuun tosiseikkaan: Jumala on aananda, autuus, onni. Kaikki ihmiset etsivät Jumalaa, koska etsivät onnea, autuutta. Nyt ihmiset eivät etsiessään tiedä, mikä onni ja autuus on, vaan jokainen ihminen ehkä tajunnassaan määrittelee, mikä onni on: tuo kuuluu minun onneeni: jotta voisin olla onnellinen, pitäisi minulla olla sitä ja sitä, minun ympäristöni pitäisi olla sellainen ja sellainen. Ihmisellä on onnen ihanne. Ja jos tarkemmin ajattelemme omaa elämäämme ja katselemme toisten elämää, niin useimmiten on elämässä niin, että jos emme ole onnellisia, tämä riippuu siitä, että meidän käsityksemme onnesta ei ole sillä hetkellä sopusoinnussa elämän meille tarjoaminen olosuhteiden kanssa. Meillä on oma mielikuva onnesta, ja se todellisuus, joka kohtaa meitä, ei ole aivan yhtä tuon mielikuvan kanssa. Silloin valitamme elämän kovuutta ja ihmettelemme sen merkillistä tyhjiyttä: tämä elämä on niin kuiva ja tyhjä! Ja jo nuorena ihminen, kun on koulusta päässyt ja saanut ensimmäisen paperossin suuhunsa, ajattelee: kuinka tämä elämä on tyhjää ja ikävää! Me olemme jo nuorina saaneet väärän mielikuvan onnesta, ja silloin ei elämä vastaa sitä meidän kuvaamme ja me päättelemme: eihän elämä ole autuutta ja onnea, miksi pitää olla

olemassa, kun ei ole onnea! Ja turhaa olisi koko olemassaolo, jos se olisi piinaa ja kärsimystä. Olemassa olon järki ja syy, raidon d'etre, on ainoastaan siinä, että se on onnea ja autuutta. Kun uskonnossa sanotaan, että Jumalan yhtenä nimenä on aananda, se merkitsee, että Jumala pyhittää omalla olemisellaan meidän onnen kaipuamme: mikä teillä on pyhintä, se on teidän onnen kaipuunne. Te ette tiedä, mitä elämä on, kun olette muodostaneet maailmasta ja elämästä itsellenne helvetin. Minä Jumalana tahdon ainoastaan, että te olette onnellisia, autuaita. —

Meidän ei ollenkaan tarvitse hävetä sitä ikävää, mikä meidän rinnassamme on. Ei kenenkään nuoren tarvitse tuntea tekevänsä syntiä, jos hän tuntee: ei, kuinka kaikki voisi olla onnellista ja autuasta! Mutta erehdys on siinä, että me määrittelemme oman mielikuvituksemme mukaan tämän onnen ja autuuden, kun emme usko, että elämä on onnea itsessään, ja kun emme osaa tuntea sitä onneksi joka hetki. Itsessään se on autuutta aina. Kun me osaisimme oikein asettua itse elämän ilmiöihin, silloin me huomaisimme, että syvimmällä pohjalla siinä on autuus, ikuinen rauha, ääretön harmonia, suuri synfoninen elämä. Meistä itsestämme riippuu, mitä se on. Jumala tahtoisi meidän tuntevan, että koko oleminen on autuutta. Mutta mehän olemme sairaita, meillä on kaikenlaisia kärsimyksiä ja tappioita, kuinka me voisimme olla onnellisia? Silloin Jumalan ääni sanoo: onko sanottu, että sairaudet ja kärsimykset ovat tulleet sinulle silloin, kun olit Jumalassa ja täydessä autuudessa? Eivätkö ne tulleet sentähden, ettet elänyt ikuisessa autuudessa? Jos ne tulivat ennen kuin olit tuossa autuudessa, ne muistuttavat sinulle: älä kiinny ohimenevään, älä luota mihinkään muuhun kuin ikuiseen elämään. Elämä itse on autuutta ja onnea, anna sen täyttää rintasi, silloin saat ihmeellisen voiman asettua oikein kaikkiin elämän tapahtumiin, ne eivät häiritse sinun rauhaasi, sinä kannat omat ja toisten tuskat, mikään ei häiritse rauhaasi, sentähden, että sinä elät Jumalassa, joka on aananda. — Ilmenneestä Jumalasta voimme päästä tietoon, me voimme

ymmärtää, että koska ilmennyt Jumala on yhdeltä olemuspuoleltaan aananda, autuus, onni, niin me kaikesta sydämestämme etsimme sitä.

Mutta sitten on ilmenneessä Jumalassa, Tsatsidaanandassa, toinen olemuspuoli, tuo tsat, joka merkitsee oleminen eli olemisen totuus, olemassalon totuus. Ja me kysymme; onko meissä ihmisissä jotain, joka vetää tämänkin Jumalan olemuspuolen, sen ensimmäisen, joka on kaikista lähinnä itse Absoluuttia, aivan meidän luoksemme? Silloin voimme vastata, että tavallaan me kaikki ihmiset tiedämme tsatista, me kaikki tiedämme jollakin tavalla syvimmässämme, että Jumalan olemuspuoli tsat on meissä. Sitä ihmiset yksinkertaisissa oloissa maaseudulla sangen helposti ymmärtävät, se on heidän kokemuksessaan. He eivät niin paljon ymmärrä tuota aanandaa kuin ne ihmiset, jotka elävät enemmän ajatus ja tunne-elämässä. Yksinkertaiset maaseudulla elävät ihmiset ovat voineet hyvin käytännöllisesti ymmärtää, että tsat on, siten että he syvimmässä itessään tuntevat: on välttämätöntä elää, on välttämätöntä suorittaa elämäntehtävänsä, on välttämätöntä täyttää velvollisuutensa. Ja jos mekin, jotka enemmän elämme mielikuvitus- ja ajatuselämää, tutkimme itseämme ja toisia ympärillämme, niin huomaamme, että me jokainen tiedämme tämän syvimmässämme, sisässämme. Jotkut ihmisistä voivat hetkeksi tulla mielenvikaisiksi ja ajatella: ehk'ei tarvitse olla olemassa – ja he koettavat päästä olemisesta sillä tavalla, että riistävät itseltään hengen, tekevät itsemurhan. Sehän on mielenhäiriö. Meistä tuntuu, kun luemme itsemurhasta: „se oli äkillinen mielenhäiriö“ – että se on vain tavallinen fraasi, mutta kuitenkin siinä fraasissa on suuri totuus. Ihminen, joka tappaa itsensä, kun se ei tapahdu epäitsekästä syystä, että hän koettaa pelastaa toisen, vaan että hän sillä tavalla tahtoo päästä jostakin, niin hän joutuu hetkellisen mielenhäiriön, hulluuden valtaan, sillä me jokainen tiedämme että välttämättömyydestä ei pääse. Minä en ole itseäni luonut, minä en pääse siitä tappamalla

ruumiini, en pääse omasta välttämättömyydestäni. Me tiedämme sisimmässämme, että on välttämätöntä olla, on välttämätöntä kestää kärsimyksensä, suorittaa tehtävänsä ja täyttää velvollisuutensa, jos olemme jotain velvollisuuksia päällemme ottaneet, meidän on ne täytettävä tunnontarkasti, sitä parempi, mitä tunnollisemmin täytämme. Me olemme pääsemättömissä, se on Jumalan ensimmäinen olemuspuoli, tsat oli Isä, niinkuin kristinuskossa sanomme. Semmoiset ihmiset – ja niitä on – jotka ovat hieman selvemmin tajunneet tämän tsatin, ilmenneen Jumalan ensimmäisen olemuspuolen, he ovat velvollisuusihmisiä, ei heillä ole mitään fantasioja, eivät he haaveile onnea sinne ja tänne, he täyttävät velvollisuutensa ja vaativat, että toiset myös täyttävät omansa. Meillä on kuin sisäinen, salainen tieto tsatista.

Sitten on vielä kolmas olemuspuoli ilmenneestä Jumalasta, jota nimitetään tsith. Koska tsatin yhteydessä mainitsimme Isän, on aanandan vastapuoli kristinuskossa Poika ja tsid vastaa Pyhää Henkeä ja merkitsee tajunta eli tietoisuus. Tsid on puhdas tajunta, tietoisuus ja se on hyvin lähellä meitä ihmisiä. Se puoli ilmenneestä Jumalasta vaikuttaa meissä kaikissa, me emme sitä jokapäiväisessä elämässämme tiedä ja huomaa Jumalaksi, mutta se on jumalallinen ominaisuus meissä, se on se jumalallinen olemuspuoli meissä, joka sanoo: etsi totuutta! Ja se pakoittaa meitä ensin tulemaan tietoisiksi kaikesta, pakoittaa meitä tekemään aistihavaintoja, filosofisia johtopäätöksiä. Koko se sisäinen henkielämämme, totuudenetsijäelämämme, sisäinen järkielämämme, se, mikä ihmisen eroittaa eläimestä, se on tsid. Eläin ei luultavasti etsi totuutta ainakaan sillä tavalla kuin ihminen, eläimellä ei ole semmoinen järki, kuin ihmisellä. Kun katselemme eläimiä ja niiden elämää ja näemme, kuinka järkevästi se on järjestetty, niin sanomme, että heillä on kuin yhteinen ryhmäsielu, sillä heidän elämänsä ei ole yksilöllistä, mutta meissä ihmisissä on jokaisessa tuo vaativa ja velvoittava ääni, joka pakoittaa kysymään ja etsimään totuutta, ja se on

meidän perusominaisuutemme, tsid, Pyhä Henki meissä. Me emme läheskään kaikki tiedä, että Pyhä Henki meissä olisi sitä, että lähtisimme etsimään totuutta, että me ymmärtäisimme, että ihmisen tehtävä on etsiä totuutta. Ja me voimme tuomitsematta ymmärtää, että ne, jotka ovat velvollisuusihmisiä, eivät ole niin ripeitä, että etsisivät totuutta, että tuntisivat kaipaavansa totuutta, mutta useimmat ihmiset kuitenkin kaipaavat onnea, rauhaa ja harmoniaa, aanandaa, mutta kaikki eivät pääse siihen aanandaan, Poikaan. Ja me näemme kuin välähdykseltä, että he eivät pääse siihen aanandaan Poikaan, ennenkuin he kulkevat Pyhän Hengen kautta siihen, ennenkuin he etsivät totuutta. Mutta kuitenkin näemme, että jokainen ihminen on yhteydessä ilmenneen Jumalan kanssa, jokaisessa ihmisessä vaikuttaa ilmennyt Jumala tavalla tai toisella. Sentähden me emme voi olla hätäytyneitä ihmiskunnan suhteen, levottomia ihmisten puolesta, sillä me tiedämme: kaikki ihmiset ovat hyvässä turvassa, ovat sieluina yhtä lähellä ilmennyttä Jumalaa. Ilmennyt Jumala on lähellä kaikkia. Hän Isänä, tsatina, vaikuttaa muutamiiin, niin että he tuntevat: oleminen on välttämätöntä, en pyydä mitään, täytän velvollisuuteni. Ja joihin taas ilmennyt Jumala vaikuttaa Pyhänä Henkenä, tsid'inä, he tuntevat, että tahtovat etsiä totuutta: „minä en saa rauhaa sieluuni, ennenkuin olen nähnyt kasvosi, Herra.“ Ja aanandana on ilmennyt Jumala lähellä useampia ihmisiä, koska he kaipaavat onnea, rauhaa ja autuutta. Jumala antaa aurinkonsa nousta niin hyvälle kuin pahoille, ei ole mitään eroa. Ja me ihmiset emme ole oikeutetut tekemään mitään eroa, me voimme ainoastaan kysyä: millä tavalla me ihmiset pääsemme tietoon Sinusta, Jumala, millä tavalla pääsemme tietoon ilmenneestä Jumalasta? Me emme tahtoisi elää ainoastaan ilmoitetuissa harhakuvissa ja kuvitelmissa, emmekö voi saada tietoa itse? Ja silloin kuulemme, kuinka kaikissa uskonnoissa alkuperäiset suuret perustajat sanovat; te voitte päästä tietoon. Ja me kuulemme, kuinka Jeesus Kristus, meidän kristikuntamme keskushenkilö ja suuri perustaja, sanoo: „Totuus teidät vapauttaa,

seurakaa minua, minä olen totuus.“ – Meidän edessämme on nyt siis tuo kysymys: millä tavalla voimme päästä tietoon ilmenneestä Jumalasta? Siitä puhumme ensi sunnuntaina.